

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Postulaty IV Kongresu Tańca

15-17 listopada 2025

The Symphony of The Whispering Walls
h.art company, chor. Erion Kruja
fot. Jan Gierach

**Organizatorem IV Kongresu Tańca jest Narodowy Instytut Muzyki i Tańca
Sfinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

Lech Dzierżanowski | p.o. dyrektora Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca

Koordinacja merytoryczna i organizacyjna IV Kongresu Tańca | Dział Impresariatu Tańca NIMiT:

dr Maria Opałka | Kierownik Działu Impresariatu Tańca NIMiT

Patrycja Alenkuć | Starsza Specjalistka ds. Impresariatu Tańca NIMiT

Mateusz Czekaj | Starszy Specjalista ds. Impresariatu Tańca NIMiT

Aleksandra Kowalczyk | Specjalistka ds. Impresariatu Tańca NIMiT

we współpracy z:

Działem Edukacji i Popularyzacji Tańca NIMiT:

Magdalena Zalińska | Kierowniczką Działu Edukacji i Popularyzacji Tańca NIMiT

Ewa Salwa | Starsza Specjalistka ds. Edukacji i Popularyzacji Tańca NIMiT

Mariusz Żwierko | Starszy Specjalista ds. Edukacji i Popularyzacji Tańca NIMiT

Działem Wydawniczym:

Karolina Bilska | Kierowniczką Działu Wydawniczego NIMiT

dr Katarzyna Skiba | Starsza specjalistka ds. wydawniczych NIMiT

Helena Hajkowicz-Zamojska | Specjalistka ds. wydawniczych NIMiT

Monika Szylar | Specjalistka ds. wydawniczych NIMiT

Anna Kowalska | Specjalistka ds. wydawniczych NIMiT

Zespół kuratorski:

dr Maria Opałka | kuratorka IV Kongresu Tańca

Magdalena Zalińska | konsultacje merytoryczne IV Kongresu Tańca

Magdalena Juźwik | kuratorka Kongresu w Ruchu

dr Regina Lissowska-Postaremczak | kuratorka KINA Tańca

Izabela Chlewińska | kuratorka Strefy Wellbeing oraz warsztatów ruchowych

Zespół moderatorów i facylitatorów IV Kongresu Tańca:

Katarzyna Lorkowska i Przemysław Dziewitek | moderatorzy paneli i debat programu głównego |Kolektyw XYZ

Agnieszka Duda-Jastrzębska | moderatorka spotkań tête-à-tête

Aleksandra Jach | moderatorka spotkania z zespołem kuratorskim Pawilonu tańca i innych sztuk performatywnych w Warszawie

Agnieszka Sikorska | moderatorka spotkania z Centrum Edukacji Artystycznej

Projekty graficzne i scenograficzne:

Beata Początek | projekt graficzny niniejszego opracowania oraz oprawy raportów badawczych

Lech Rowiński | projekt graficzny Raportu o stanie tańca w Polsce

Tomasz Bergmann | scenografia Strefy Wellbeing IV Kongresu Tańca

Monika Gościński | projekt graficzny prezentacji IV Kongresu Tańca

Realizacja nagrań audiowizualnych i dokumentacja: B'cause Film Productions

Bartosz Woszczyński | producent, reżyser

Kacper Walczak | realizator

Paweł Stępiak | operator 1

Piotr Niciporuk | operator 2

Jakub Lenard | operator 3

Radek Zawadzki | fotograf

Tłumaczenia PJM: Małgorzata Limanówka, Julia Kulig, Kinga Perkuszewska, Alicja Famulska, Mariola Kozłowska-Nowak

Wolontariusze IV Kongresu Tańca: Natalia Drozdowicz, Zuzanna Smoleń, Janina Repeka, Lucjan Iwicki, Kinga Zawistowska, Aleksandra Uss, Julia Snopek, Zuzanna Woskresieńska, Lidia Nowak, Kacper Melak

Dział Promocji i Komunikacji NIMiT:

Monika Arent | kierowniczką Działu Promocji i Komunikacji NIMiT

Agnieszka Wyszomirska | Główna specjalistka ds. PR NIMiT

Mariola Lekszycka | Specjalistka ds. mediów społecznościowych NIMiT

Joanna Łuczkowska | Starsza specjalistka ds. www NIMiT

Wsparcie księgowe i administracyjne:

Joanna Pucek-Śliwińska | Główna Księgową NIMiT

Anna Świerczyńska | kierowniczką Działu Księgowości NIMiT

Marcin Walczuk | kierownik Działu Kontrolingu i Budżetowania NIMiT

Elżbieta Połaska | kierownik Działu Kadr i Płac NIMiT

Magdalena Strzelecka | pracownik Działu Kontrolingu i Budżetowania NIMiT

Izabela Karpińska | pracownik działu Księgowości NIMiT

Klaudia Tchorzewska | pracownik Działu Kadr i Płac NIMiT

Robert Górny | kierownik Działu Administracyjnego NIMiT

Emilia Lewicka | asystentka Dyrekcji NIMiT

Wojciech Filipek Less Code | wsparcie IT

Wykaz fotografii archiwalnych NIMiT wykorzystanych w prezentacji IV Kongresu Tańca:

Kairos i Hirsch – w reżyserii Aleksandry Grackiej-Baczyńskiej i Bartłomieja Gąsiora, fot. Grzegorz Krzysztofik. Spektakl zrealizowany przez Bytomski Tańca i Ruchu ROZBARK w ramach Programu Przestrzenie Sztuki-Taniec w edycji 2024-2025 NIMiT. Artyści na zdjęciu to: Radosław Lis, Andżelika Fafanów i Rafał Gajek oraz Dawid Tas i Zofia Żwirblińska (slajd tytułowy)

Przestrzenie Sztuki Taniec – Operator PS Centrum Kultury w Lublinie/Lubelski Teatr Tańca, Prezentacja spektaklu Hertz Hause „Hotel H” 21.09.2024, Fot. Piotr Jaruga (slajd 2)

Mistrz Tańca Śląsk fot. Paweł Duda (slajd 3)

III Symfonia, Janusz Orlik, Polska Platforma Tańca 2024, fot. HaWa (slajd 4)

Warsztaty kinetograficzne, fot. NIMiT (slajd 5)

Mediateka cyfrowa, fot. Krzysztof Wargenau (slajd 6)

I Kongres tańca, fot. Marta Ankiersztejn; II Kongres tańca Panel Wyzwania społeczne, artystyczne i edukacyjne tancerzy, fot. Paulina Myśliwiec; III Kongres tańca, fot. Krzysztof Bytomski (slajd 7)

Polska Platforma Tańca 2024, fot. Mariusz Marciniak (slajd 8)

LUXA, HOTELOKO Company, chor. Agata Życzkowska, Polska Platforma Tańca 2024, fot. HaWa (slajd 9)

Polska Platforma Tańca 2024, fot. Mariusz Marciniak (slajd 10)

Polska Platforma Tańca 2024, fot. Mariusz Marciniak (slajd 11)

Projekt Korzenie Tańca/The Roots of Dance 2022, fot. Natalia Kaniak (slajd 15)

Valeska, Valeska, Valeska, Valeska, Sticky Fingers Club, chor. Dominika Knapik, Polska Platforma Tańca 2024, fot. HaWa (slajd 16)

Hate Haus, Hertz Haus, chor. Ramona Nagabczyńska, fot. Dawid Linkowski (slajd 18)

Odyseja, Teatr Nowszy, chor. Tomasz Ciesielski, Polska Platforma Tańca 2024, fot. HaWa (slajd 20)

PrzeTAŃCZanie Granic 2025, Szkolenia dla kadry tańca, Poznań, fot. Patrycja Alenkuć (NIMiT) (slajd 21)

Odyseja, Teatr Nowszy, chor. Tomasz Ciesielski, Polska Platforma Tańca 2024, fot. HaWa (slajd 24)

Przestrzenie Sztuki Taniec, BYTOM, premiera Kairos i Hirsch, fot. Grzegorz Krzysztofik (slajd 27)

IV Kongres Tańca organizowany był przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wydarzenie objęte patronatem honorowym Ministra Edukacji.

Szczególne podziękowania dla pani Anny Łazarz dyrektorki Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski oraz wszystkich osób związanych z Centrum Sztuki Współczesnej, zaangażowanych w realizację IV Kongresu Tańca:

Anny Czaban | zastępczyni dyrektorki CSW ds. Rozwoju

Julii Krawczuk | kierowniczkę Działu Rozwoju Partnerstw CSW

Zespół techniczny i organizacyjny CSW:

Piotr Żelazko, Sławomira Rosa | obsługa techniczna sali widowiskowej

Filip Wesołowski | obsługa techniczna sali kinowej

Maciej Dębek, Maciej Wisznicki | administracja

Agnieszka Niedzielak-Kowalska, Julian Tomala | komunikacja i rozwój publiczności

Julia Kinaszewska, Paulina Zygmąńska, Maria Pietras, Wiktorzak Dariusz,

Jarecki Paweł, Groszkowski Marcin | ochrona i punkt informacyjny

Agnieszka Kłos, Dorota Kowalczyk, Łukasz Martinus, Marta Milewska | personel utrzymania czystości

Partnerzy IV Kongresu Tańca:

Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Narodowe Centrum Kultury, Centrum Edukacji Artystycznej,

Instytut Adama Mickiewicza, CIOFF Polska Sekcja, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Związek Artystów Scen Polskich ZASP

Partnerzy regionalni: Łódzkie Centrum Wydarzeń, Filharmonia Zielonogórska im. Tadeusza Bairda, Kielecki Teatr

Tańca, Centrum Kultury w Lublinie, Lubelski Teatr Tańca, Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Olsztyński Teatr Tańca,

Katowice Miasto Ogrodów Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora

CRICOTEKA w Krakowie, Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy, Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka

Tomaszewskiego, Instytut Kultury Miejskiej w Gdańsku.

Podsumowanie przygotowali: Katarzyna Lorkowska, Przemysław Dziewitek, dr Maria Opałka i Magdalena Zalipska.

© 2025 Narodowy Instytut Muzyki i Tańca. Wybrane prawa zastrzeżone. Niniejsza publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowa (CC BY-NC 4.0).

Dozwolone jest kopiowanie, rozpowszechnianie i adaptowanie materiału w celach niekomercyjnych, pod warunkiem podania autorstwa i źródła. Wykorzystanie komercyjne wymaga uprzedniej zgody wydawcy.

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca
ul. Tamka 3, 00-349 Warszawa

nimit.pl

kongrestanca.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15, 00-071 Warszawa

gov.pl/web/kultura

Wstęp

IV Kongres Tańca, który odbył się w Warszawie w dniach 15–17 listopada 2025 roku, stał się wydarzeniem o szczególnym znaczeniu dla polskiego środowiska tanecznego. Skupił artystów, choreografów, pedagogów, menedżerów, badaczy, animatorów i przedstawicieli instytucji – ludzi pracujących w różnych estetykach, strukturach organizacyjnych i regionach kraju, połączonych wspólnym dążeniem do rozwoju polskiego tańca. Skala obecności oraz intensywność rozmów podczas samego wydarzenia jak poprzedzających go konsultacji, spotkań i wywiadów pokazały, że mamy do czynienia ze społecznością świadomą własnego potencjału i gotową, aby odpowiedzialnie kształtować przyszłość sektora.

Kongres wyróżniał się połączeniem trzech komplementarnych wymiarów:

- a. szeroko zakrojonych regionalnych konsultacji środowiskowych oraz ogólnopolskiego projektu badawczego *Taniec w Polsce 2025* prowadzonych w ramach Kongresu w Ruchu,
- b. spotkań i debat w części stacjonarnej,
- c. publikacją *Raportu o stanie tańca w Polsce 2025* oraz powiązanych z nim raportów badawczych.

To wielowymiarowe ujęcie pozwoliło spojrzeć na polski taniec zarówno poprzez głosy praktyków i ekspertów, jak i przez pryzmat rzetelnych i obiektywnych danych reprezentatywnych w skali kraju.

Szczególne miejsce w tegorocznej edycji zajmował projekt badawczy **Taniec w Polsce 2025** – przedsięwzięcie bez precedensu, zarówno pod względem zakresu, jak i metodologii. Po raz pierwszy przeprowadzono tak szeroką analizę ekosystemu tańca w Polsce, obejmującą finansowanie, infrastrukturę, edukację, uczestnictwo odbiorców, medialność i potencjał sponsoringowy oraz geograficzną dystrybucję działalności tanecznej. Wyniki badań, zebrane w serii raportów, dostarczyły środowisku obiektywnej wiedzy, która potwierdziła istnienie wielu problemów sygnalizowanych od lat. Jednocześnie ukazały realność i zasadność kluczowych postulatów formułowanych przez środowisko taneczne. To, co wcześniej bywało intuicją lub doświadczeniem jednostek, zostało udokumentowane i opisane – stając się wspólnym fundamentem do dalszych działań.

Równocześnie atmosfera Kongresu unaocniła, jak istotną zmianę przeszło w ostatnich latach samo środowisko tańca. W licznych dyskusjach i rozmowach wybrzmiewała dojrzałość, podmiotowość i odpowiedzialność, z jaką uczestnicy podchodzą do wyzwań, diagnoz, wizji i strategii budowania przyszłości sektora tanecznego w Polsce. Kongres nie był miejscem jedynie wymiany postulatów – był przestrzenią, w której środowisko wzięło na siebie rolę współtwórcy rozwiązań. Wyływająca z debat energia wynikała z przekonania, że sektor tańca w Polsce jest gotowy, by działać strategicznie, w dialogu i z myślą o długofalowych efektach dla całego ekosystemu tańca, zarówno jego twórców, jak i odbiorców.

Wyniki badań potwierdziły także ogromną potrzebę zwiększenia dostępu do oferty tanecznej w Polsce. Pokazały wyraźne nierówności geograficzne, ograniczony dostęp Polaków do spektakli tanecznych – wciąż dla wielu osób znacznie trudniejszy niż udział w innych formach sztuki – a tak-

że niedobór przestrzeni do praktyki, edukacji i profesjonalnego treningu. Równolegle ujawniły one rosnące zainteresowanie publiczności tańcem oraz jej gotowość do korzystania z oferty – o ile ta będzie dostępna. Te wnioski wzmacniają znaczenie postulatów dotyczących tworzenia centrów tańca i ośrodków choreograficznych – instytucji, które mogłyby stać się trwałym zapleczem dla rozwoju zarówno artystów, jak i widzów w całym kraju.

IV Kongres Tańca pozostawił po sobie obraz środowiska różnorodnego, licznego, świadomego swojej siły i gotowego do współpracy w imię wspólnego celu: budowy takiego sektora tańca, który będzie stabilny, dostępny i widoczny – w Polsce oraz na arenie międzynarodowej. Był to moment nie tylko podsumowania, lecz przede wszystkim potwierdzenia, że polski taniec wkracza w nowy etap: oparty na wiedzy, solidarności i wspólnie wypracowanej wizji przyszłości.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z podsumowaniem postulatów IV Kongresu Tańca oraz spotkań i rozmów przeprowadzonych w ramach wydarzeń towarzyszących, a także do przeglądania przygotowanych materiałów.

Dane i raporty znajdują się na stronie – **Badania i raporty – NIMiD**

Raport o stanie tańca w Polsce 2025 jest do pobrania w formie cyfrowej – **Raport o stanie tańca w Polsce 2025 – NIMiD**

Dokumentacja audiowizualna IV Kongresu Tańca dostępna jest na kanale YouTube Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca – **IV Kongres Tańca audiowizualne nagrania z paneli**

PROGRAM IV KONGRESU TAŃCA

|

15-17 listopada 2025

15-17 LISTOPADA

9:00–20:00

Wellcome point | Rejestracja uczestników

| Hol przed Salą Kolebkową

9:00–20:00

Catering-gathering | Networking

| Hol przed Salą im. W. Krukowskiego

9:00–16:00

Wellbeing | Chillout zone | Sala Edukacyjna

DZIEŃ 1 | 15 LISTOPADA | SOBOTA

PROGRAM GŁÓWNY

10:00–11:45

Debata plenarna | Oficjalne otwarcie IV Kongresu Tańca

| Sala im. W. Krukowskiego

11:45–12:00

przerwa

12:00–13:30

Panel | Dostępność i odpowiedzialność społeczna tańca

| Sala im. W. Krukowskiego

13:30–14:30

przerwa

14:30–16:00

Panel | Edukacja i kontynuacja. Formaty kształcenia tanecznego w Polsce i wybrane aspekty rynku pracy

| Sala im. W. Krukowskiego

PROGRAM FAKULTATYWNY

10:00–11:45

Portrety - filmy dokumentalne o polskich ludziach tańca

| Kino

12:00–13:30

Tête-à-tête | Gość: dr Olga Wysocka – dyrektor Instytutu Adama Mickiewicza | Pracownia

14:30–16:00

Spotkanie z zespołem kuratorskim Pawilonu Tańca | Kino

16:15–17:45

Hot tables | Pracownia

18:00–19:30

16:15–17:45

Warsztaty Dobrostan | rodzinne warsztaty ruchowe

| Sala Edukacyjna

18:00–19:30

Warsztaty Dobrostan | warsztaty ruchowe dla dorosłych

| Sala Edukacyjna

18:00–20:00

Kino Tańca I | Kino

KAWA Z NIMI*Tem* | Sala Kolebkowa

10:00–11:45

Porozmawiamy o programach | Program Przekwalifikowania Zawodowych Tancerzy, Program Rozwoju Kompetencji Zawodowych Tancerzy, Program Rozwoju Kompetencji Młodych Tancerzy, Projekty wydawnicze, Mistrz Tańca. Warsztaty Kinetograficzne, portal taniecPOLSKA.pl

12:00–13:30

Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego

14:00–16:30

Porozmawiamy o programach | Przetwarzanie Granic

DZIEŃ 2 | 16 LISTOPADA | NIEDZIELA

PROGRAM GŁÓWNY

10:00–11:30

Panel | Choreografia różnorodności – w stronę dialogu

| Sala im. W. Krukowskiego

11:30–11:45

przerwa kawowa

11:45–13:15

Panel | Finansowanie, infrastruktura, produkcja i dystrybucja tańca | Sala im. W. Krukowskiego

13:30–14:30

przerwa

14:30–16:00

Panel | Strategia rozwoju tańca w perspektywie najbliższych 20 lat, centra choreograficzne oraz cele i strategia działania narodowych instytucji publicznych związanych z tańcem

| Sala im. W. Krukowskiego

PROGRAM FAKULTATYWNY

10:00–11:30

Tête-à-tête | Gość: Robert Piaskowski – dyrektor Narodowego Centrum Kultury | Pracownia

10:00–11:30

Kino Tańca II | Kino

11:45–13:15

Portrety - filmy dokumentalne o polskich ludziach tańca

| Kino

11:45–13:15

14:30–16:00

Hot tables | Pracownia

16:15–17:45

18:00–19:30

14:30–16:00

Spotkanie z Centrum Edukacji Artystycznej | Kino

16:15–17:45

Warsztaty Dobrostan | rodzinne warsztaty ruchowe

| Sala Edukacyjna

18:00–19:30

Warsztaty Dobrostan | warsztaty ruchowe dla dorosłych

| Sala Edukacyjna

18:00–20:00

Kino Tańca III | Kino

KAWA Z NIMI*Tem* | Sala Kolebkowa

10:00–11:45

Porozmawiamy o programach | PolandDances!, Wspieranie Aktywności Międzynarodowej, Projekty wydawnicze, Mistrz Tańca. Warsztaty Kinetograficzne, portal taniecPOLSKA.pl

11:45–13:15

Porozmawiamy o programach | Portal taniecPOLSKA.pl, Mistrz Tańca. Warsztaty Kinetograficzne, Przestrzenie Sztuki – Taniec

16:15–17:45

Porozmawiamy o programach | Polska Platforma Tańca, Zamówienia Choreograficzne

DZIEŃ 3 | 17 LISTOPADA | PONIEDZIAŁEK

PROGRAM GŁÓWNY

10:00–11:30

Panel | Rozwój publiczności w tym oferta dla dzieci i młodzieży oraz promocja i marketing tańca

| Sala im. W. Krukowskiego

11:30–11:45

przerwa

11:45–13:15

Panel | Międzynarodowa obecność polskiego tańca: aktualna sytuacja i strategie rozwoju

| Sala im. W. Krukowskiego

13:30–14:30

przerwa

14:30–16:30

Debata plenarna | Oficjalne zamknięcie IV Kongresu Tańca

| Sala im. W. Krukowskiego

PROGRAM FAKULTATYWNY

10:00–11:30

Hot tables | Pracownia

11:45–13:15

KAWA Z NIMI*Tem* | Sala Kolebkowa

10:00–11:45

ZAIKS, licencje i prawa autorskie

11:45–13:15

Porozmawiamy o programach | Program Ministra „Taniec”, Portal taniecPOLSKA.pl, Mistrz Tańca, Ogólnopolska baza zespołów folklorystycznych

14:30–16:30

Pracownia Muzyki i Tańca Tradycyjnego

Dzień 1 ***IV Kongresu*** ***Tańca***

15 listopada 2025

Deбата otwierająca IV Kongres Tańca

| 15 listopada 2025 | 10:00–11:45 | Sala im. W. Krukowskiego

W rozmowie panelowej oraz uroczystym otwarciu IV Kongresu Tańca udział wzięli:

Marta Cienkowska – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
Lech Dzierżanowski – p.o. dyrektora Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca,
dr Olga Wysocka – dyrektorka Instytutu Adama Mickiewicza,
dr Zdzisław Bujanowski – dyrektor Centrum Edukacji Artystycznej,
dr Miłosz Bembinow – prezes Stowarzyszenia Autorów ZAiKS,
Jan Łosakiewicz – prezes CIOFF® Polskiej Sekcji,
dr Monika Myśliwiec – przewodnicząca Sekcji Tańca i Baletu ZASP.
prowadząca: **Katarzyna Lorkowska**

Panel poprzedzono prezentacją NIMiT poprowadzoną przez:

Magdalenę Zalipską – kierowniczkę Działu Edukacji i Popularyzacji Tańca NIMiT,
Karolinę Bilską – kierowniczkę Działu Wydawniczego NIMiT oraz
dr Marię Opatkę – kierowniczkę Działu Impresariatu Tańca NIMiT.

Zgromadzonych gości powitał dyr. Lech Dzierżanowski, a następnie głos zabrała Pani Marta Cienkowska – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. List od dyrektorki Centrum Sztuki Współczesnej p. Anny Łazarz odczytała p. Anna Czaban – zastępczyni dyrektorki Centrum Sztuki Współczesnej ds. Rozwoju. Zaprezentowano także nagranie p. Roberta Piaskowskiego – dyrektora Narodowego Centrum Kultury, który do obrad kongresowych dołączył osobiście 16 listopada 2025 r.

Poniżej przedstawiamy podsumowanie postulatów debaty otwierającej IV Kongres Tańca.

Postulaty wypracowane w ramach debaty otwierającej **IV Kongres Tańca**

| 15 listopada 2025 | 10:00–11:45 | Sala im. W. Krukowskiego

1. Oparcie strategicznych decyzji o twarde dane z pierwszego ogólnopolskiego badania tańca *Taniec w Polsce 2025*
 - a. Badania powinny stać się podstawą polityk publicznych i stałym elementem działań instytucji.
2. Zmiana narracji o tańcu jako dziedzinie kultury
 - a. Taniec wymaga nowej opowieści o swoim znaczeniu, potencjale i różnorodności.
 - b. Chodzi o zmianę perspektywy zarówno w ministerstwach, instytucjach i komunikacji publicznej, jak i w potocznym, żywym rozumieniu specyfiki i znaczenia tańca dla całego środowiska – tak twórców, jak i odbiorców tańca.
3. Wykorzystanie potencjału tańca – nie tylko wskazywanie jego potrzeb
 - a. Oprócz sygnalizowania braków, kluczowe jest pokazywanie możliwości tańca: społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, artystycznych.
 - b. Potrzeba myślenia o tańcu nie tylko w wymiarze prozdrowotnym i edukacyjnym, ale również w wymiarze estetycznym.
4. Budowanie sojuszy na rzecz tańca
 - a. Potrzebne jest łączenie środowisk, współpraca między sektorami, tworzenie szerokich aliansów.
 - b. Razem środowisko ma większą siłę oddziaływania.
5. Równoważne traktowanie ruchu profesjonalnego i nieprofesjonalnego
 - a. Amatorskie praktyki taneczne są ważne, budują pasję, dostępność i publiczność.
 - b. Oba nurty – profesjonalny i rekreacyjny – są komplementarne i powinny być rozwijane równolegle.
6. Uznanie tańca za odrębną dziedzinę sztuki
 - a. Nie tylko w sferze żywego języka, ale także w obszarze legislacyjnym np. wprowadzenie odrębnej dyscypliny naukowej dotyczącej tańca (aktualnie jest on ujmowany jako sztuka muzyczna – **Obwieszczenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lutego 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych**).

- b. Uporządkowałoby to system wsparcia, finansowania i statusu tańca.
 - c. Na tym etapie rozwoju sektora tanecznego w Polsce budowanie autonomii, tożsamości tej dyscypliny – także formalnej, prawno-administracyjnej – jest niezwykle istotne. Nieobecność w dyskursie publicznym ogranicza możliwości, działa dyskryminująco i umniejszająco.
- 7. Rozwój różnorodnych kompetencji zawodowych w środowisku tanecznym
 - a. Potrzebne są kompetencje menedżerskie, organizacyjne, edukacyjne, producenckie i prawne.
 - b. Wzmacnianie tych kompetencji jest warunkiem rozwoju całej branży.
- 8. Zwiększenie dostępności i inkluzyjności tańca
 - a. Taniec powinien być dostępny dla różnych grup, środowisk, poziomów sprawności i doświadczenia.
- 9. Wspieranie międzynarodowej obecności polskiego tańca
 - a. Rosnąca rozpoznawalność polskiej choreografii za granicą jest atutem i ten potencjał, warto wzmacniać i na nim budować.
- 10. Przyspieszenie i wdrożenie wcześniejszych świadczeń emerytalnych dla tancerzy zawodowych
 - a. Istotne jest lobbowanie środowisk tanecznych, samorzecznictwo i aktywne, wspólne działania na rzecz uchwalenia istotnych przepisów w tym zakresie.
- 11. Ochrona twórców i ich dzieł – także choreografów
 - a. Wzmocnienie praw, bezpieczeństwa socjalnego i warunków pracy.
 - b. Wrażliwość na sytuację choreografów jako twórców o niezwykle istotnym znaczeniu dla rozwoju sektora.
- 12. Przeprowadzenie podziału NIMiT-u na dwie odrębne instytucje: Narodowy Instytut Tańca oraz Narodowy Instytut Muzyki
 - a. Ministerstwo potwierdziło, że podtrzymuje zamiar podziału NIMiT-u na instytucje dedykowane oddzielnie sztuce tańca i sztuce muzycznej.
 - b. Podział ma stanowić systemowy krok wzmacniający obecność tańca, jego podmiotowość oraz możliwości rozwojowe, ale nie rozwiązuje wszystkich problemów.
 - c. Dalsza instytucjonalizacja sektora tanecznego – także w wymiarze instytucji artystycznych – jest niezbędna dla rozwoju sektora.
- 13. Potrzeba solidarności i zrzeszania się środowiska tanecznego
 - a. Główny przekaz debaty: działać razem, tworzyć wspólne struktury, wspólne reprezentacje interesów, wzajemnie się wspierać.

Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Dostępność i odpowiedzialność społeczna tańca**

| 15 listopada 2025 | 12:00–13:30 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

dr Jerzy Grzegorek, Piotr Iwanicki, Mateusz Kowalski, Magdalena Siwecka

Prowadzący: Katarzyna Lorkowska i Przemysław Dziewitek

1. Tworzenie warunków normalności zamiast mówienia o „dostępności” jako hasła
 - a. Priorytetem jest realna indywidualność, a nie etykietowanie ludzi kategoriami dostępności.
2. Uznanie, że sprawność jest stanem tymczasowym, a tańczyć ma prawo każdy
 - a. Taniec powinien być przestrzenią dla każdego ciała, w każdym stanie i w każdej biografii zdrowotnej.
3. Taniec jako narzędzie inkluzji i zmiany społecznej
 - a. Taniec może być nośnikiem widoczności tematów, które społeczeństwo często pomija lub wypiera.
4. Edukacja instruktorów, pedagogów i prowadzących zajęcia w zakresie pracy z osobami o różnych potrzebach
 - a. Środowisko chce otwartości, ale ma realny brak wiedzy. Potrzebne są szkolenia dot. niepełnosprawności, kryzysów, zdrowia psychicznego i fizycznego.
5. Tworzenie w pełni inkluzyjnych przestrzeni, w których spotykają się osoby z niepełnosprawnością i pełnosprawne
 - a. Chodzi o miejsca, w których różne możliwości ruchowe stają się inspiracją artystyczną, a nie „problemem”.
6. Wzmacnianie samodzielności osób z niepełnosprawnościami – także poprzez edukację ich rodziców
 - a. Dostępność to również wspieranie autonomii i przełamywanie barier w otoczeniu społecznym.

7. Likwidacja barier infrastrukturalnych i zwiększanie fizycznej dostępności miejsc tańca
 - a. Wciąż brakuje podstawowych rozwiązań architektonicznych umożliwiających uczestnictwo.
 - b. Wsparcie długofalowych rozwiązań sprzyjających szybszym zmianom.
8. Stwarzanie możliwości artystycznych: scena, zajęcia, projekty, role instruktorskie
 - a. Osoby z niepełnosprawnościami powinny móc być artystami, tancerzami i nauczycielami, a nie wyłącznie „uczestnikami”.
9. Destygmatyzacja poprzez widoczność i rozmowę
 - a. Taniec może zdejmować wstyd związany z chorobą lub niepełnosprawnością, przełamywać samotność i zmieniać paradygmat „idealnego ciała”.
10. Zwiększenie świadomości społecznej i stworzenie ogólnopolskiej mapy specjalistów od tańca inkluzywnego
 - a. Potrzebna jest lista osób i miejsc, które mają kompetencje i mogą kształcić kolejne pokolenia praktyków dostępności.
11. Tworzenie programów działających w sposób trwały i wieloletni a nie tylko projektowy.
 - a. Nie da się realizować zmiany społecznej poprzez krótkie projekty i granty.

Postulaty

wypracowane w ramach panelu

pt. **Edukacja i kontynuacja.**

Formaty kształcenia tanecznego w Polsce i wybrane aspekty rynku pracy

| 15 listopada 2025 | 14:30–16:00 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

Witold Biegański, Wiesław Dudek, Jacek Foltyn,

Jacek Przybyłowicz, dr Marta Seredyńska, Karol Urbański

Prowadzący: Katarzyna Lorkowska i Przemysław Dziewitek

1. Wzmocnienie współpracy między różnymi formatami kształcenia w tańcu
 - a. Potrzebne jest wzmocnienie komunikacji i przepływ między edukacją baletową, uczelniami artystycznymi, szkołami prywatnymi i ruchem amatorskim.
 - b. Istotne jest także dzielenie się doświadczeniami, standardami i metodami.
2. Podmiotowość ucznia oraz dobrostan uczniów i nauczycieli
 - a. W edukacji formalnej uczniowie muszą być traktowani podmiotowo, a ich dobrostan powinien być priorytetem – to złoty standard, co do którego wszyscy są zgodni.
 - b. Dobrostan nauczycieli i metodyków również bezpośrednio wpływa na jakość edukacji, nie należy zapominać o osobach kształcących, nie tylko kształconych.
 - c. Należy pamiętać także o potrzebie zachowania wysokiej jakości kształcenia artystycznego, tak aby nie stracić walorów edukacyjnych i aktualnie wysokiego poziomu kształcenia w szkołach baletowych.
3. Włączenie uczelni artystycznych do dyskusji o edukacji i rynku pracy
 - a. Brak ich głosu w panelu ujawnił lukę, obok szkół baletowych, to również uczelnie artystyczne przygotowują absolwentów do podjęcia pracy zawodowej.
 - b. Konieczne jest wspólne planowanie ścieżek zawodowych.
4. Zapewnienie kontynuacji treningu i formy fizycznej absolwentów
 - a. Bez dostępu do profesjonalnych treningów absolwenci tracą możliwość podjęcia pracy w zawodzie.
 - b. Potrzebne jest zwiększenie liczby zespołów juniorskich, programów przejściowych, a także dostępności treningów zawodowych po ukończeniu kształcenia.

5. Rozbudowa infrastruktury tanecznej, aby tworzyć miejsca pracy
 - a. Więcej sal, centrów tańca, przestrzeni rezydencyjnych stworzy w efekcie więcej możliwości zatrudnienia i działania.
 - b. Aktualnie tylko bardzo wąska grupa osób może liczyć na zatrudnienie w zawodzie tanecznym, a praca freelancerska jest utrudniona, gdyż praktycznie nie istnieją instytucje dedykowane sztuce tańca w Polsce.
6. Poprawa warunków pracy tancerzy i przeciwdziałanie dyskryminacji (zwłaszcza kobiet)
 - a. Problem umów o dzieło bez ubezpieczeń, brak stabilizacji, brak etatów.
 - b. Kobiety po 30. roku życia są realnie dyskryminowane, musząc wybierać pomiędzy zatrudnieniem a macierzyństwem, co w przypadku zawodów tanecznych jest wyjątkowo trudne do pogodzenia – należy stworzyć ramy prawne i systemowe, dedykowane tej grupie zawodowej.
 - c. Potrzebne systemowe rozwiązania to m.in. „ozusowanie” umów, zabezpieczenia społeczne i świadczenia, ale nie kosztem wysokości wynagrodzenia osób zatrudnionych w zawodach tanecznych, które i tak obecnie pozostaje na alarmująco niskim poziomie.
7. Przygotowanie do rynku pracy opartego na freelansie i projektach
 - a. Edukacja przygotowuje do realiów rynku pracy w wybranych obszarach artystycznych np. poprzez udział absolwentów w projektach prowadzonych przez instytucje publiczne oraz poprzez różnorodną ofertę doskonalenia uczniów szkół baletowych – przedmioty obowiązkowe, dodatkowe, praktyki sceniczne, projekty, konkursy i festiwale. Jednocześnie wskazuje się na potrzebę budowania kompetencji pozaartystycznych, ważnych dla dalszego prowadzenia kariery zawodowej, zwłaszcza dla osób, które nie podejmą etatowej pracy w zespołach tanecznych.
 - b. Potrzebne i ważne z perspektywy rynku pracy są kompetencje zawodowe takie jak m.in.: przedsiębiorczość, fundraising, zarządzanie, produkcja, marketing, media, pedagogika czy kuratorstwo.
8. Wykorzystanie potencjału ruchu amatorskiego jako zaplecza dla profesjonalnego tańca
 - a. Programy naboru, mentoringu i przepływu uczniów o dużym potencjale i talencie z ośrodków kształcenia rekreacyjnego do szkół profesjonalnych w tym szkół baletowych.
 - b. Istotne jest uwzględnienie barier ekonomicznych absolwentów i uczniów – nie każdy może pozwolić sobie np. na wyjazd zagraniczny w celu kształcenia, budowania sieci kontaktów czy późniejszego zatrudnienia.
9. Rozwój rynku pracy poprzez etaty i programy systemowe
 - a. Tworzenie etatów dla tancerzy/choreografów w istniejących już placówkach, takich jak domy kultury, ośrodki miejskie i instytucje edukacyjne lub artystyczne.
 - b. Świadczenia centralne dla tancerzy jako grupy zawodowej pracującej w warunkach szczególnych.
10. Włączenie potrzeb tancerzy do ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i systemu ochrony zdrowia
 - a. Uwzględnienie bezpieczeństwa i higieny pracy, stabilności wynagrodzeń, ubezpieczeń.
 - b. Specjalistyczna opieka zdrowotna dla tancerzy jako grupy wysokiego ryzyka.

**taniec
w Polsce
2025**

Dzień 2
IV Kongresu
Tańca

16 listopada 2025

Spektakl Hate Haus
Hertz Haus, chor. Ramona Nagabczyńska
fot. Dawid Linkowski

Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Choreografia różnorodności – w stronę dialogu**

| 16 listopada 2025 | 10:00–11:30 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

**Karolina Dorożala, Magdalena Juźwik,
Ramona Nagabczyńska, Marta Wołowicz**

Prowadzący: Przemysław Dziewitek

1. Dialog wymaga zadbania o podstawowe potrzeby twórców
 - a. Twórcy nie włączają się w dialog, jeśli nie mają zasobów, stabilności i zapewnionego bezpieczeństwa psychologicznego.
 - b. „Zrównoważony rozwój” to nie tylko podział funkcji w instytucjach, ale też realne warunki pracy pojedynczych osób.
2. Potrzebujemy ciągłości dialogu — niezależnie od zmian politycznych
 - a. Każda zmiana ministra lub kierownictwa resetuje proces.
 - b. Środowisko potrzebuje gwarancji: kontynuacji, wysłuchania, długofalowego sensu.
 - c. Dialog bez pamięci instytucjonalnej jest fikcją.
3. Dialog musi być wielowarstwowy, nie tylko „branżowy”
 - a. Dialog wewnątrz środowiska tańca.
 - b. Dialog z teatrem i innymi sztukami (taniec przegrywa PR-owo).
 - c. Dialog z lokalnymi społecznościami po procesach twórczych.
 - d. Dialog między miastami: brak wiedzy o tym, co i gdzie naprawdę się dzieje.
4. Trzy poważne niezrównoważenia zaburzają dialog
 - a. Finansowe: koszty rosną ale stawki nie.
 - b. Systemowe: brak rzetelnej analizy tańca jako sztuki.
 - c. Strukturalne: rośnie liczba pokazów, ale większość to prace solowe – ponieważ zespołów nie stać na dystrybucję i eksploatację większych form.
5. Język administracji jest barierą dialogu
 - a. Język konkursów i ofert nie zawsze jest zrozumiały dla twórców, artystów, należy dążyć do dostępnego języka administracyjnego.

- b. Nadmierna biurokratyzacja może odbierać osobom poczucie, że mogą zabrać głos.
 - c. Potrzebne jest uproszczenie języka, ale nie w duchu jego infantylizacji, lecz zwiększania dostępności, zmniejszania niepotrzebnych barier.
- 6. Źródłem problemu jest brak edukacji dialogowej w szkołach
 - a. Od dzieciństwa uczymy się posłuszeństwa, nie dialogu.
 - b. Artyści często wchodzą do pola zawodowego bez kompetencji rozmowy, współdecydowania, negocjowania.
 - c. Dialogu trzeba uczyć systemowo, nie *ad hoc*.
- 7. Część środowiska tanecznego ma już wypracowane postulaty
 - a. Pierwszy Oddolny Kongres Tańca przeciw Przemocy stworzył zestaw gotowych rekomendacji, które są dostępne na stronie <https://www.stronatanca.pl/recenzje/nie-przegap/i-oddolny-kongres-tanca-przeciwko-przemocy-2021>
 - b. Warto te postulaty wskazać jako punkt odniesienia, aby nie zaczynać od zera.
- 8. Finansowanie tańca wymaga realnego wzmocnienia
 - a. Wyraźnie widać na podstawie zrealizowanych badań, że potrzebne jest radykalne dofinansowanie sektora tańca w Polsce – dysproporcje pomiędzy finansowaniem tej dziedziny sztuki i innych sztuk performatywnych są zbyt głębokie.
 - b. Skala potrzeb jest duża, kosmetyczne podwyżki nie rozwiążą problemu, ale jednocześnie widać również, że ten problem nie dotyczy tylko środowiska tańca, ale także odbiorców – zapotrzebowanie na taniec w Polsce jest duże, a dostęp do tańca, zwłaszcza w mniejszych ośrodkach – bardzo ograniczony.
 - c. Bez przemyślanych i znaczących inwestycji w sektor tańca, nie da się mówić o zrównoważeniu, a co za tym idzie – o efektywnym i uczciwym dialogu.
- 9. Potrzebujemy jasności: kto jest głosem środowiska?
 - a. Czy żeby zostać wysłuchanym, trzeba zakładać organizację pozarządową czy głos jednostek, artystów, również może zostać usłyszany?
 - b. Jak się łączyć, sieciować, reprezentować? Co może zrobić środowisko tańca, aby wzmocnić swój głos rzeczniczy i samorzeczniczy
 - c. Brak struktur reprezentacji przekłada się na brak możliwości zabierania głosu, zwłaszcza w sytuacjach dialogu instytucjonalnego, niezbędnego np. w rozmowach o zmianach legislacyjnych i systemowych.
- 10. Środowisko potrzebuje standardu komunikacji
 - a. Język dialogu musi być wspólny: otwarty, oparty na wzajemnym zainteresowaniu, pozbawiony przemocy, pogardy, a także przystępny, pozbawiony żargonu np. administracyjnego.
 - b. Chodzi o wspólne porozumienia, nie o technikę tańca czy konkretną estetykę.

Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Finansowanie, infrastruktura, produkcja i dystrybucja tańca**

| 16 listopada 2025 | 11:45–13:15 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści: Alicja Berejowska, dr Jarosław Fret, Jacek Grunt-Mejer,
dr Regina Lissowska-Postaremczak, Paweł Łyskawa, Maria Zięba

Prowadzący: Katarzyna Lorkowska i Przemysław Dziewitek

1. Wykorzystywanie badań i danych do obalania mitów oraz budowania silnej narracji o tańcu
 - a. Badania potwierdzają popyt na taniec i jego społeczną wartość.
 - b. Trzeba zacząć opierać decyzje o twarde liczby i budować na nich strategię sektora.
2. Wzmocnienie rzecznictwa na rzecz tańca i widoczności tańca
 - a. Potrzebni są rzecznicy, ambasadory, osoby lobbujące w samorządach i instytucjach.
 - b. Taniec musi być zauważalny jako sektor, całość, nie jako nisze.
3. Rozwój kompetencji zarządczych, producenckich i fundraisingowych
 - a. W Polsce brakuje profesjonalnych menedżerów tańca, fundraiserów, producentów.
 - b. To dziś jedna z najpoważniejszych luk kompetencyjnych w rozwoju sektora.
4. Wsparcie przedsiębiorczości i edukacji ekonomicznej w tańcu
 - a. Potrzebne są szkolenia z ekonomii, budżetowania, zarządzania projektami, marketingu, fundraisingu, pracy z biznesem.
5. Uznanie pełnego ekosystemu zawodów wokół tańca
 - a. Projekt nie składa się tylko z tancerza i choreografa.
 - b. Trzeba uwzględniać: producentów, kuratorów, PR, marketing, administrację, technikę, dystrybucję, dostępność etc.
6. Rozwój centrów tańca i infrastruktury dedykowanej tańcowi
 - a. Brakuje miejsc dedykowanych tańcowi – to główna bariera rozwoju i widoczności sektora.
 - b. Stworzenie centrów tańca, sal, przestrzeni rezydencyjnych i dostosowanych stałych scen jest kluczowym zadaniem na najbliższe lata. Rozwój sektora publicznego w tańcu w tym zakresie jest niezwykle istotny dla budowania stabilności sektora, co pokazały badania.

7. Przeciwdziałanie „grantozie” i „projektozie” poprzez zmianę cyklu grantowego
 - a. Wysyp premier w kilku miesiącach roku wynika z kalendarzy konkursów, nie z potrzeb sztuki.
 - b. Granty powinny umożliwiać: wyklarowanie szczegółowej koncepcji w procesie twórczym, dłuższy czas pracy, eksploatację spektakli i strategiczne planowanie.
8. Synchronizacja kalendarzy grantowych z kalendarzami instytucji
 - a. Miejsca udostępniające scenę nie dysponują już wolnymi terminami gdy twórcy otrzymują finansowanie.
 - b. Konieczne jest dopasowanie systemu lub wprowadzenie promes rezerwujących miejsce i dających możliwość ciągłości działania i planowania.
 - c. Dostosowanie kalendarzy rozliczania i realizacji grantów i kalendarzy sezonów artystycznych jest jedną z kluczowych potrzeb środowisk niezależnych, które mierzą się nie tylko z brakiem przestrzeni dla tańca, ale również z nieracjonalnie skonstruowanymi kalendarzami finansowania.
9. Wsparcie operatorów instytucji wykonawczych w planowaniu tanecznych sezonów
 - a. Proponuje się kierowanie części środków do operatorów, aby wcześniej rezerwowali przestrzeń na taniec i mieli obowiązek je na nie przeznaczyć.
10. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju i współdzielenia zasobów
 - a. Praktyki współdzielenia sal, scen, sprzętu i zasobów zwiększają dostępność.
 - b. Warto powielać dobre praktyki (np. model krakowski).
11. Dostosowanie programów grantowych do specyfiki tańca
 - a. Obecne regulaminy często nie uwzględniają potrzeb sektora.
 - b. Potrzebni są eksperci ds. tańca współtworzący te programy.
12. Silniejsze wsparcie trzeciego sektora i partnerska współpraca organizacji pozarządowych z instytucjami
 - a. Organizacje pozarządowe są przeciążone i niedofinansowane, ale dysponują bogatym zapleczem merytorycznym, z którego sektor publiczny może czerpać.
 - b. Partnerstwo, a nie relacja „petent–instytucja”, powinno stać się standardem relacji pomiędzy sektorem publicznym i pozarządowym w obszarze tańca.
13. Wykorzystanie potencjału samorządów i programów miejskich
 - a. W miastach są budynki, środki i możliwości, ale środowiska taneczne nie mają wiedzy, jak mogłyby z nich skorzystać.
 - b. Trzeba aktywnie zgłaszać potrzeby, korzystać z programów rewitalizacyjnych, działać rzeczniczo i lokalnie.
 - c. Ważne jest również budowanie dialogu między przedstawicielami miast i środowisk tanecznych, jest wiele przestrzeni, w których możliwe jest budowanie synergii – sztuka tańca może wspierać procesy gentryfikacji i rewitalizacji obszarów miejskich, możliwe jest budowanie relacji symbiozy pomiędzy środowiskami artystycznymi, administracją miast, a także mieszkańcami, lokalnymi społecznościami.

14. Rozwój dystrybucji audiowizualnej i obecności polskiego tańca w mediach
 - a. Polski taniec jest niemal nieobecny w filmie, telewizji, produkcjach streamingowych.
 - b. Jest popyt na tego typu produkcje, ale potrzebne są partnerstwa medialne także poza mediami publicznymi.
 - c. Ważne jest wspieranie rozwoju kompetencji i wiedzy w zakresie prawa autorskiego wśród osób tworzących kino tańca, tak aby późniejsza dystrybucja była możliwa zarówno formalnie, jak i finansowo.
15. Ułatwienia prawne i wsparcie w zakresie zawierania umów licencyjnych i tworzenia adekwatnych do działań sektora modeli dystrybucji
 - a. Postulowane jest odejście od wysokich opłat naliczanych „z góry” na rzecz modeli typu „shared revenue”
 - b. Instytucje publiczne mogłyby wspierać twórców w projektowaniu umów umożliwiających dalszą eksploatację i dystrybucję nagrań.
 - c. Istotna jest edukacja sektora tanecznego w zakresie praw autorskich – pozyskanie praw autorskich i podpisanie adekwatnych umów licencyjnych na etapie planowania czy początków realizacji przedsięwzięć artystycznych zabezpiecza twórców przed późniejszymi nieoczekiwanymi opłatami, które częstokroć uniemożliwiają dystrybucję materiałów.
16. Powołanie Ogólnopolskiej Federacji Sztuk Performatywnych
 - a. Federacja mogłaby wzmocnić reprezentację środowiska, widoczność tańca i współpracę międzysektorową.
 - b. Nie jest to postulat wykluczający konieczność sieciowania się środowisk tanecznych w ramach sektora tańca, ale sposób na poszerzenie zakresu działania i zwiększenie sprawczości poprzez współpracę z pokrewnymi tańcowi środowiskami innych sztuk performatywnych.

*Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Strategia rozwoju tańca w perspektywie najbliższych 20 lat, centra choreograficzne oraz cele i strategia działania narodowych instytucji publicznych związanych z tańcem***

| 16 listopada 2025 | 14:30-16:00 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

**Michał Chróścielewski, Ryszard Kalinowski, Agnieszka Konopka, Sonia Nieśpiałowska,
dr Grzegorz Pańtak, Anna Sawicka-Hodun, dr Joanna Szymajda**

Prowadzący: Katarzyna Lorkowska i Przemysław Dziewitek

1. 20-letni plan infrastrukturalny dla tańca (podzielony na pięcioletnie etapy)
 - a. Potrzebne jest stworzenie ogólnopolskiej „mapy” projektów budowlanych dla tańca, które powinny powstać na przestrzeni nadchodzących 20 lat.
 - b. Plan obejmować powinien budowę oraz modernizację dużych i małych przestrzeni specjalnie dostosowanych do różnorodnych potrzeb tańca, takich jak: tworzenie, trening, prezentacja.
2. Dedykowane przestrzenie dla tańca – od sal treningowych po sceny
 - a. Palącą potrzebą jest stworzenie przestrzeni tworzonych z myślą o tańcu (odpowiednia akustyka, podłogi, zaplecze techniczne).
 - b. Powinny to być różnorodne miejsca, zarówno do codziennego treningu, jak i do profesjonalnych premier i pokazów.
 - c. Aktualna sytuacja tańca, w której sektor korzysta z istniejącej infrastruktury, nieprzystosowanej do potrzeb dyscypliny, jest nie tylko niekorzystna dla rozwoju artystycznego, ale często po prostu niebezpieczna dla zdrowia osób tańczących.
3. Przekształcanie programów grantowych w polityki długoterminowe
 - a. Programy takie jak np. „Przestrzenie Sztuki Taniec” powinny być wpisane w stałą politykę resortu, a nie funkcjonować jedynie jako czasowe konkursy.
 - b. Strategia zakłada trwałość, a sytuacja tańca jest szczególna – badania wykazują, że mamy do czynienia z systemową reprodukcją nierówności, co ogranicza znacząco możliwości rozwoju ekosystemu tańca – stabilizacja finansowa sektora powinna stać się priorytetem strategii dla tańca.

4. Tworzenie i wzmacnianie instytucji tańca (centra choreograficzne, instytucje współprowadzone)
 - a. Rozwój centrów choreograficznych i instytucji miejskich współprowadzonych przez MKiDN i samorządy jest kluczowym a zarazem podstawowym działaniem, które powinno zostać wpisane do strategii rozwoju sektora tanecznego w najbliższych latach. To sprawa stabilności, rozwoju kompetencji kadr, ale także budowania publiczności i dostępu do oferty tanecznej na wysokim poziomie artystycznym.
 - b. Przesunięcie tańca z logiki „projektowej” do logiki stałych instytucji kultury to kluczowe działanie zmieniające trajektorię i dynamikę rozwoju całego sektora.
5. Instytucjonalizacja jako warunek stabilnego rozwoju tańca
 - a. Instytucje kultury dają trwalsze finansowanie, ramy działania i ciągłość programową.
 - b. To fundament rozwoju w perspektywie 20 lat.
6. Samostanowienie tańca – potrzeba selektywnej tożsamości tańca we wszystkich jego aspektach
 - a. Taniec pozostając w relacji podrzędnej w ramach różnorodnych ciał i instytucji traci możliwość efektywnej działalności rzeczniczej.
 - b. Dla rozwoju dyscypliny niezbędne jest budowanie takich struktur oraz przestrzeni narracji, w których taniec występuje jako dyscyplina dysponująca autonomicznym, silnym, głosem.
7. Współpraca dużych i małych ośrodków (regranting, sieciowanie, wyrównywanie mapy tańca)
 - a. Duże centra taneczne nie mają „zjadać” mniejszych, ale je wzmacniać.
 - b. Potrzebny jest system regrantingów, współpracy i programów dla regionów o mniejszym dostępie do tańca.
8. Rozwój mediów i promocji tańca (w tym baletu)
 - a. Potrzeba zwiększenia obecności różnorodnego tańca – także baletowego – w mediach.
 - b. Zwiększanie widoczności tańca w mediach jest istotnym elementem strategii budowania publiczności tańca, w tym również publiczności tańca klasycznego.
9. Programy wsparcia w planowaniu ścieżek kariery po ukończeniu uczelni artystycznych
 - a. Należy wspierać systemowe doradztwo zawodowe i mentoring dla absolwentów uczelni wyższych i szkół baletowych.
 - b. Pomoc w wejściu na rynek i w planowaniu rozwoju powinny stanowić standardowy element edukacji tanecznej
10. Mapa twórców i twórczyń tańca w regionach
 - a. Uzupełnienie już istniejącej „mapy instytucji” o mapę artystów i inicjatyw.
 - b. Widoczność tego, gdzie i kto działa, w jakim obszarze, z jakim profilem pracy.
11. Wzmacnianie dialogu i reprezentacji całego środowiska (taniec klasyczny, współczesny, street dance, tradycyjny, inne nurty)
 - a. Włączanie środowisk dotąd mniej reprezentowanych (np. street dance, formy niestandardowe).
 - b. Strategia powinna obejmować całą różnorodność tańca, nie tylko segment „instytucjonalny”.
12. Rozwój kompetencji osób uczących tańca (edukacja, metodyka, prowadzenie grup)
 - a. Wzmacnianie edukacji pedagogów tańca, trenerów, instruktorów.
 - b. Chodzi o umiejętność uczenia, budowania grup, działania na rynku.

13. Opracowanie spójnej, ogólnopolskiej strategii rozwoju tańca (zamiast wyłącznie powtarzalnych postulatów)
 - a. Powołanie zespołu, który wypracuje strategię dla tańca (np. przy NIMiT/Narodowym Instytucie Tańca).
 - b. Strategia z dużymi, nadrzędnymi celami oraz respektująca różnorodność środowiska.
14. Ewaluacja i uproszczenie programów grantowych oraz współpracy z instytucjami
 - a. Obecne programy są często nieczytelne dla tańca/tancerzy.
 - b. Konieczna jest ewaluacja, upraszczanie języka, włączanie osób znających specyfikę tańca do zespołów programowych.
15. Platforma/instrument zapraszania instytucji na wydarzenia taneczne
 - a. Miejsce (np. przy NIMiT – portal taniecPOLSKA.pl), gdzie twórcy mogą zgłaszać wydarzenia, a przedstawiciele instytucji mogą je śledzić i odwiedzać.
 - b. Zwiększenie wiedzy instytucji o tym, co naprawdę dzieje się w różnych środowiskach.
16. Określenie „strażnika” strategii i modelu jej wdrażania
 - a. Ustalenie, kto realnie odpowiada za realizację strategii, na jakim poziomie i w jakich strukturach.
 - b. Możliwość inspirowania się Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa (np. podział finansowania: 20% centrum, 80% samorządy).
17. Rada Niezależnych Twórców przy instytucjach
 - a. Ciała doradcze złożone z twórców spoza instytucji, działające przy różnych instytucjach.
 - b. Wsparcie rozwoju, edukacji, metodyki, większe otwarcie na różne środowiska.
18. Otwarte konkursy również dla osób z doświadczeniem pozaformalnym
 - a. Likwidowanie barier formalnych, które wykluczają twórców z części środowisk tanecznych.
19. Priorytet: dzieci, młodzież i edukacja taneczna jako inwestycja w przyszłych artystów i widownię
 - a. Wspieranie jakości nauczycieli, programów dla dzieci i młodzieży.
 - b. Budowanie przyszłych profesjonalistów, amatorów, entuzjastów i publiczności tańca.
20. Reprezentacja tańca w samorządach i lobbing na poziomie lokalnym
 - a. W samorządach brakuje osób reprezentujących taniec.
 - b. Potrzeba lobbystów i „rzeczników tańca” w miastach i regionach.
21. Wspólna wizja środowiska i nowe narzędzia systemowe (NIMiT, rozdzielenie instytutu, program infrastrukturalny)
 - a. NIMiT/przyszły Narodowy Instytut Tańca jako możliwe centrum komunikacji, „skrzynka podawcza” dla postulatów i inicjatyw.
 - b. Strategiczne przygotowanie rozdzielenia NIMiT na Narodowy Instytut Muzyki i Narodowy Instytut Tańca – z jasnymi zasadami i bezpieczną atmosferą.
 - c. Rozważenie ogólnopolskiego programu „Narodowa Infrastruktura dla Tańca” – z dodatkowymi środkami, a nie tylko przesunięciami w obecnych budżetach.
 - d. Wspieranie partnerstw publiczno-społecznych jako realnej ścieżki rozwoju tańca dla tych, którzy nie mogą tworzyć własnych instytucji.

taniec
w Polsce
2025

Dzień 3 IV Kongresu Tańca

17 listopada 2025

*Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Rozwój publiczności, w tym oferta dla dzieci i młodzieży oraz promocja i marketing tańca***

| 17 listopada 2025 | 10.00–11.30 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

**Hanna Bylka-Kanecka, Karolina Garbacik, Marek Gluziński,
dr hab. Rafał Janiak, Joanna Żygowska**

Prowadzący: Przemysław Dziewitek

1. Lepsze rozumienie widza i języka komunikacji
 - a. Potrzebujemy odpowiedzi na pytanie, dlaczego niektóre wydarzenia „się sprzedają”, a inne nie – gdzie zatrzymuje się nasz widz.
 - b. Ważne jest, jak mówimy o naszej sztuce i wydarzeniach: opisy, narracje i komunikaty powinny być zrozumiałe i zapraszające, a nie hermetyczne.
2. Równowaga między produkcją a eksploatacją z perspektywy publiczności
 - a. Zaburzona jest równowaga między liczbą premier a realnym czasem życia spektakli.
 - b. Rozwój publiczności wymaga możliwości powrotu do spektaklu, polecania go, budowania nawyku oglądania – nie tylko jednorazowych wydarzeń.
3. Infrastruktura i kalendarz jako warunek systematyczności
 - a. Brak własnej infrastruktury i konieczność korzystania z cudzych sal sprawia, że spektakle tańca trafiają często na mało atrakcyjne terminy (np. „przedświąteczne”, ryzykowne frekwencyjnie).
 - b. Rozwój publiczności wymaga systematyczności – a ta jest możliwa tylko wtedy, gdy istnieją stabilne, dostępne przestrzenie dla tańca.
4. Oferta dla dzieci, młodzieży i rodzin „od niemowlęstwa”
 - a. Potrzebna jest zróżnicowana oferta od najwcześniejszych lat, obejmująca także spektakle i działania dla najmłodszych dzieci.
 - b. Ważne jest myślenie o „choreografii rodzicielstwa” – o tym, jak zapraszać całe rodziny do wspólnego uczestnictwa w tańcu.

5. Uczenie się inkluzywnego języka wobec różnych grup odbiorców
 - a. Środowisko potrzebuje rozwijać inkluzywny język mówienia o tańcu: taki, który nie wyklucza, nie onieśmiela i nie buduje barier symbolicznych.
 - b. Język komunikacji powinien odwoływać się do doświadczeń widzów, a nie tylko do kategorii eksperckich.
6. Środowisko tańca jako własna publiczność
 - a. Pojawiło się pytanie, czy tancerze i choreografowie są także publicznością dla siebie nawzajem.
 - b. Rozwój publiczności obejmuje także praktyki wewnątrz środowiska: chodzenie na spektakle innych, udostępnianie, promowanie i wspieranie się w mediach społecznościowych.
7. Partnerstwa jako narzędzie promocji i zwiększania zasięgu
 - a. Rozwój publiczności wymaga realnych partnerstw z instytucjami, które mogą zwiększać zasięg i widoczność tańca (instytucje kultury, edukacji, inne podmioty lokalne).
 - b. Partnerstwa powinny być traktowane jako wspólne przedsięwzięcia, a nie tylko „kanał promocji” jednego podmiotu.
8. Edukacja nauczycieli i rodziców jako kluczowych pośredników
 - a. Potrzebna jest edukacja nauczycieli, którzy będą mieli zaufanie do tańca jako formy pracy z dziećmi i młodzieżą oraz będą umieli włączać taniec w praktykę szkolną.
 - b. Równie ważna jest edukacja rodziców – tak, aby wiedzieli, po co przyprowadzać dzieci na spektakle tańca i jakie korzyści z tego płyną.
9. Włączenie kompetencji środowiska street dance oraz szukanie wspólnych przestrzeni
 - a. Środowisko street dance deklaruje gotowość dzielenia się bogatymi doświadczeniami i kontaktami w obszarze promocji i marketingu – jednocześnie potrzebuje także wsparcia osób reprezentujących inne gatunki i style np. w rozwoju kompetencji pozyskiwania środków publicznych. Transfer wiedzy między środowiskami tanecznymi jest wskazany dla zwiększania widoczności oraz siły oddziaływania sektora tańca jako całości.
 - b. W odpowiedzi na problemy infrastrukturalne potrzebne jest szukanie wspólnych przestrzeni i modeli współdzielenia miejsc, również ponad podziałami i między mniejszymi środowiskami tańca.

Postulaty wypracowane w ramach panelu pt. **Międzynarodowa obecność polskiego tańca: aktualna sytuacja i strategie rozwoju**

| 17 listopada 2025 | 11.45-13.15 | Sala im. W. Krukowskiego

Paneliści:

**Monika Błaszczak, Włodzimierz Kaczkowski, Anna Kalita,
Renata Piotrowska-Auffret, Iwona Wojnicka**

Prowadzący: Przemysław Dziewitek

1. Budowanie relacji, a nie tylko „wysyłanie spektakli”
 - a. Partnerzy zagraniczni to konkretni ludzie, nie tylko instytucje i „rubryki” we wniosku.
 - b. Potrzebne są działania, które pozwalają „dać się poznać, polubić i zaprosić” – potrzebny jest czas na spotkania, rozmowy, wspólne bycie w procesie.
2. Przyjrzenie się formule Polskiej Platformy Tańca
 - a. Obecna nazwa „platforma” nie od razu komunikuje jej funkcję.
 - b. W innych krajach formaty typu exposure/targi jasno pokazują, że chodzi o prezentację sztuki pod kątem międzynarodowej dystrybucji.
 - c. Potrzebne jest doprecyzowanie i czytelne komunikowanie roli Polskiej Platformy Tańca jako narzędzia ekspozycji polskiego tańca na świecie.
3. Transparentność programów międzynarodowych
 - a. Informacje o programach zagranicznych są trudne do znalezienia; czasem konieczne jest korzystanie z wniosków o dostęp do informacji publicznej.
 - b. Potrzebne są jasne, łatwo dostępne komunikaty: jakie programy istnieją, jakie są zasady, kryteria, terminy, kto decyduje.
4. Ewaluacja i uproszczenie programów i urealnienie ich harmonogramów
 - a. Coraz więcej programów wspiera produkcję, ale brakuje środków na eksploatację i dłuższe życie spektakli.
 - b. Harmonogramy roczne często są nierealne dla założeń realizacyjnych, w efekcie działania wymagają wielu kompromisów, które niekoniecznie są korzystne dla realizacji artystycznej projektów.
 - c. Należy prowadzić ewaluację dotychczasowych programów pod kątem realności harmonogramów oraz lepszego balansu między produkcją a eksploatacją.

5. Uproszczenie wniosków i dopasowanie kryteriów oceny do różnorodności tańca
 - a. Niezbędne jest dostosowanie administracyjnej strony wniosków do różnorodnych potrzeb i możliwości przedstawicieli środowisk artystycznych, tanecznych.
6. Przywrócenie i rozwijanie narzędzi typu promesy
 - a. Zawieszenie programu promes zostało odebrane jako krok wstecz.
 - b. Tego typu instrumenty ułatwiały mobilność, obecność na festiwalach, budowanie relacji.
 - c. Istotne byłoby przywrócenie lub stworzenie nowych narzędzi promesowych, wspierających wyjazdy i prezentacje zagraniczne.
7. Środki na mobilność i budowanie relacji międzynarodowych
 - a. Relacje wymagają fizycznych spotkań: wizyt studyjnych, zaproszeń, obecności na festiwalach i przeglądach.
 - b. Obecnie brakuje dedykowanych środków na podróże i budowanie relacji bezpośrednich partnerów.
 - c. Wyodrębnienie budżetów na mobilność i rozwój sieci kontaktów, powinno być nieodłączną częścią programów międzynarodowych.
8. Inkluzywne, demokratyczne systemy/interfejsy służące komunikacji międzynarodowej
 - a. Potrzebna jest wyznaczona osoba lub zespół w NIMiT pełniący rolę „huba” informacyjnego dla międzynarodowych działań tańca.
 - b. Narzędzia komunikacji (newsletter, platforma, baza kontaktów) powinny być dostępne dla całego środowiska, a nie tylko dla wąskiej grupy.
 - c. Celem jest inkluzywne, demokratyczne systemy przepływu informacji i kontaktów.
9. Włączenie doświadczeń NGO i środowisk takich jak street dance w budowanie sieci międzynarodowych
 - a. Organizacje pozarządowe w tańcu od lat samodzielnie budują relacje międzynarodowe, często poza oficjalnymi programami i dysponują know how, zasobami i kontaktami, którymi mogłyby się dzielić
 - b. Także środowiska osób działających w sektorze biznesowym lub niezależnie, bez afiliacji, dysponują bogatym doświadczeniem i gotowością do współpracy i transferu wiedzy.
 - c. Tworzenie przestrzeni, w której te doświadczenia są widoczne, docenione i włączone w szerszą strategię międzynarodowej obecności tańca powinno być trwałym elementem strategii rozwoju ekosystemu tańca w Polsce.

taniec
w Polsce
2025

***Program
fakulatywny
Hot Tables
Spotkania
Tête-à-tête***

W ramach IV Kongresu Tańca możliwe było także poprowadzenie oddolnie organizowanych debat i paneli w formule Hot Tables. Wszystkie osoby, które zgłosiły swój akces mogły wziąć udział w tej formule. Ostatecznie tylko jedna minidebata odbyła się w zaplanowanej formie i sformułowała rekomendacje, które prezentujemy Państwu poniżej:

Postulaty *wypracowane w ramach Hot Table* **pt. *Artyści w czasie wojny: czy zapraszać*** ***twórców występujących w Rosji?*** ***O etyce, wytycznych i odpowiedzialności*** ***środowiska***

| 15 listopada 2025 | 16.15–17:45 | Pracownia

Prowadząca: Marta Kubicz

1. Rekomendujemy powstrzymanie się od zapraszania artystów aktywnie występujących lub pracujących w Rosji oraz w krajach objętych sankcjami międzynarodowymi.
2. Wnioskujemy o stworzenie wspólnej deklaracji środowiskowej, opracowanej w dialogu między tańcem, sportem, kulturą i instytucjami publicznymi.
3. Zalecamy kulturę dialogu – brak hejtu i brak stygmatyzacji wobec osób reprezentujących różne stanowiska.
4. Proponujemy opracowanie jasnych wytycznych instytucjonalnych we współpracy z NIMiT, IAM, NCK oraz organizacjami międzynarodowymi.
5. Wspieramy inicjatywę stworzenia kodeksu bezpieczeństwa i dobrych praktyk w tańcu, obejmującego temat granic, przemocy i odpowiedzialności w relacjach tanecznych.

W czasie przygotowań do IV Kongresu Tańca wypłynęły również dwa ważne tematy wymagające realizacji odrębnych spotkań panelowych, dotyczące zagadnień o charakterze szczegółowym. Odbyły się zatem dwa spotkania w ramach Programu Fakultatywnego IV Kongresu Tańca: Spotkanie z Centrum Edukacji Artystycznej poświęcone edukacji w szkołach baletowych oraz Spotkanie z zespołem kuratorskim Pawilonu tańca i innych sztuk performatywnych. Poniżej prezentujemy wnioski i tematy poruszane w ramach obu tych spotkań.

Postulaty wypracowane w ramach Spotkania z Centrum Edukacji Artystycznej pt. **Edukacja w szkołach baletowych**

| 16 listopada 2025 | 14:30–16:00 | Kino

Paneliści: Wiesław Dudek, Karol Urbański

Prowadząca: Agnieszka Sikora

1. Jak dotrzeć do rodziców i uczniów z informacją jaką wartość niesie nauka w szkole baletowej?
 - a. pokazanie jakie ścieżki zawodowe są dostępne po szkole baletowej
 - b. elitarność szkoły i indywidulane podejście do ucznia
 - c. unikatowość szkoły baletowej: podstawą jest technika klasyczna, ale nie jest to jedyny obszar, bo i taniec współczesny oraz taniec ludowy i charakterystyczny
 - d. kształcenie zawodowe – istotne jest przygotowanie dzieci do różnych środowisk pracy
 - e. profesjonalny tancerz zawodowy – cechy wyróżniające: samodyscyplina, kreatywność, precyzja, jakość wykonania, estetyka, artyzm, samodzielność – jako uniwersalne kompetencje przydatne w życiu zawodowym
 - f. podkreślanie wysokiego poziomu kształcenia ogólnego
 - g. utrudnieniem jest zmiana szkoły po 3 latach (rekrutacja dzieci w wieku 10 lat)
 - h. konieczność zamieszkania w bursie dzieci w wieku 10 lat jest wymagającą decyzją zarówno dla dzieci, jak i rodziców/opiekunów
 - i. stereotypowe postrzeganie tańca klasycznego jako mało męskiego, kojarzonego z wizerunkiem tancerki klasycznej a nie tancerza, może stanowić utrudnienie w rekrutacji chłopców do szkół baletowych
 - j. rodzice dzieci mogą obawiać się zbyt wysokich wymagań czy krytyki wobec dzieci
2. Jakie prowadzone w szkołach metody rekrutacyjne się sprawdzają?
 - a. dobrze osadzone w lokalnym kontekście i środowisku
 - b. precyzyjne i podstawowe informacje: czy szkoła jest płatna? gdzie się znajduje?
 - c. drzwi otwarte – możliwość zobaczenia jak wyglądają zajęcia, konsultacje dla dzieci pod kątem predyspozycji
 - d. przyjmowanie dzieci również do klas programowo wyższych
 - e. treści w mediach społecznościowych, w których występują i dzielą się doświadczeniem uczniowie

- f. wydarzenia (konkursy) otwarte dla dzieci ze szkół podstawowych – także angażowanie uczniów szkół w prowadzenie warsztatów
 - g. materiały informacyjne przekazywane na wydarzeniach tanecznych/teatralnych dla dzieci i młodzieży
 - h. współpraca z niepublicznymi szkołami tańca – zachęcanie dzieci z takich placówek do brania udziału w rekrutacji do ogólnokształcących szkół baletowych
 - i. obecność w przestrzeniach, gdzie obecne są dzieci z rodzicami (np. centra handlowe)
3. Sprawdzone praktyki docierania do dzieci i ich rodziców
- a. „wyjście na ulicę” – wydarzenia budzące zainteresowanie i szeroko dostępne
 - b. edukacja wczesnoszkolna – rekrutacja dzieci w wieku 7 lat
 - c. spektakle przygotowywane przez szkoły (z uczestnictwem uczniów)
 - d. otwarte lekcje tańca klasycznego i programy edukacyjne w szkołach,
 - e. połączone ze spotkaniami z rodzicami – poszerzanie grona osób, które rozważą wysłanie dziecka do szkoły baletowej
 - f. zaproszenie do wizyty w szkole baletowej przy okazji wyjazdu dzieci na spektakle
 - g. potrzeba wzorców dla dzieci i młodzieży w popkulturze, np. influencerzy
 - h. otwarcie na starsze dzieci i wsparcie ich w przygotowaniu się do egzaminu do wyższych klas

Postulaty wypracowane w ramach Spotkania z zespołem kuratorskim Pawilonu tańca i innych sztuk performatywnych

| 15 listopada 2025 | 14:30-16:00 | Kino

Panelistki: Renata Piotrowska-Auffret, Alicja Berejowska, Agnieszka Brzezińska, Magdalena Komornicka

Prowadząca: Aleksandra Jach

1. Po co w ankiecie towarzyszącej naborowi pytanie o zaimki, czy odpowiedzi wpływać na decyzję zespołu, czy dane osób są dalej rozpowszechniane?

Pytania o zaimki są związane z dostępnością językową. Wychodzą na przeciw preferowanemu zwracaniu się do osób. Wybór konkretnego zaimka w ankiecie nie wpływa na decyzję komisji naboru. Odpowiedzi z ankiet nie są też dalej udostępniane

2. W jaki sposób niezależne inicjatywy mogą stać się częścią programu? Jakie są kryteria naborów?

Zespół Pawilonu Tańca zaprasza do brania udziału w otwartych naborach. Przez najbliższy rok planowanych jest łącznie 10 otwartych naborów. Jednym z nich jest nabór, do Otwartej Sceny Pawilonu, w którym zostanie wybranych do 10 projektów w dwóch turach. Ogólne kryteria naborów związane są z wartościami, które określają specyfikę działania Pawilonu: ma to być miejsce żywe, autonomiczne, różnorodne, dostępne. Bardziej szczegółowe kryteria są opisane w regulaminach naborów.

3. Czy można zrealizować swój projekt stypendialny w pawilonie?

Jeżeli projekt zostanie zgłoszony do otwartych naborów i zostanie zakwalifikowany do realizacji, to nie ma przeciwwskazań.

4. Czy można dostać patronat pawilonu?

Tej kwestii zespół jeszcze nie omawiał.

5. Czy organizator ustalił miernik progu przychodów jaki musi osiągnąć Pawilon tańca w roku pilotażowym?

Niektóre wydarzenia w Pawilonie są biletowane. Przychody ze sprzedaży biletów będą wliczone do dotacji celowej przyznanej na program pilotażowy i mogą być przeznaczone na działania artystyczne. Kwota przychodów nie była określona miernikiem. Jedynymi miernikami była liczba wydarzeń i liczba osób uczestniczących w wydarzeniach.

6. Czy będą w pawilonie bilety branżowe?

Tak, ograniczonej ilości. Ich ilość i cena określa polityka biletowa dostępna na stronie pawilonu.

7. Jak duża jest widownia?

Na widowni jest do 200 miejsc.

Bardzo ważnym, eksperymentalnym formatem zaproponowanym uczestnikom IV Kongresu Tańca były spotkania w formule tête-à-tête, dzięki którym osoby zainteresowane bezpośrednią rozmową mogły spotkać się z dr Olgą Wysocką – dyrektorką Instytutu Adama Mickiewicza oraz z Robertem Piaskowskim – dyrektorem Narodowego Centrum Kultury. Rozmowy te pozwoliły stronom dialogu spotkać się w kameralnej atmosferze i usłyszeć wzajemnie w komfortowych warunkach swoje potrzeby, postulaty, a także rozpocząć rozmowy na temat kierunków rozwoju działań i relacji instytucji i sektora tańca. Nabór uczestników spotkań był otwarty i decydowała kolejność zgłoszeń. Z uwagi na charakter spotkań, w czasie których obowiązywała zasada poufności, prezentujemy Państwu zanonimizowane i syntetycznie opracowane tematy tych rozmów.

Podsumowanie spotkań **Tête-à-tête**

| 15 listopada 2025 | 12:00 – 13:30 | Pracownia – spotkanie
z dr Olgą Wysocką dyrektorką IAM

| 16 listopada 2025 | 10:00-11:30 | Pracownia – spotkanie
z Robertem Piaskowskim dyrektorem NCK
Prowadząca: Agnieszka Duda-Jastrzębska

1. Dwie sesje rozmów, do których tematy wносиły wszystkie osoby uczestniczące. Swobodny dialog z przestrzenią dla wszystkich rozmówców i rozmówczyń, z udziałem osób gościnnych – dr Olgi Wysockiej (IAM) i Roberta Piaskowskiego (NCK). Czas i możliwość, by poprzez dialog poznać się, zrozumieć i pozwolić wybrzmieć temu, co dla każdego ważne. Przestrzeń wymiany opinii, doświadczeń, informacji, w atmosferze troski o taniec.
2. Dialog, który płynął wokół tematów takich, jak m.in.:
 - a. tożsamość tańca
 - b. możliwość czerpania z dziedzictwa w kreowaniu sztuki tańca
 - c. marzenia związane z tańcem i możliwość ich realizacji w praktyce
 - d. język tańca i refleksja nad pojęciami
 - e. potrzeba edukacji i obecności tańca w politykach miejskich
 - f. potrzeba pracy na relacjach, w trwałych sieciach
 - g. potrzeba równouprawnienia tańca, jako sztuki
 - h. potrzeba ekosystemu, który da mocne oparcie, ale stworzy przestrzeń dla wszystkich odcieni świata tańca
 - i. dostrzeżenie różnorodności środowisk tańca i docenienie ich
 - j. potrzeba silnej reprezentacji i działań systemowych tworzących strukturę
 - k. moc tworzenia wspólnoty, edukowania i wyrażania się przez taniec
 - l. wzmocnienie ludzi tańca, rozwój, stabilność
 - m. szanse i wyzwania interdyscyplinarności
 - n. o tym, jak rozmawiać o polskim tańcu poza Polską i o tym, jak rozmawiać o tańcu z władzami samorządowymi
 - o. perspektywa centrum (Warszawa, duże instytucje kształtujące polityki kulturalne) i potrzeba spojrzenia na regiony
 - p. dobre praktyki
 - q. aktualnie dobry moment dla tańca i szanse, jakie daje

taniec
w Polsce
2025

Podsumowanie

Podsumowanie

IV Kongres Tańca był platformą merytorycznego dialogu, skoncentrowanego wokół rzetelnego badania potrzeb i potencjału sektora tanecznego w Polsce oraz wspólnego wypracowania wizji i strategii działań istotnych dla rozwoju dyscypliny w perspektywie nadchodzących lat. W centrum uwagi znalazł się nierównomierny dostęp Polaków do tańca, a także realność zgłaszanych dotychczas przez środowiska taneczne postulatów i problemów, które potwierdziły badania. Dane zebrane w ramach projektu badawczego *Taniec w Polsce 2025* dobitnie pokazały, że taniec jest sektorem niedofinansowanym na tle innych sztuk performatywnych, wymagającym reformy i strategicznego wsparcia, ale równocześnie niezwykle rozwojowym, o dużym potencjale społecznym, gospodarczym i biznesowym, istotnym z punktu widzenia polityki kulturalnej i gospodarczej kraju.

Raport o stanie tańca w Polsce oraz powiązane z nim raporty badawcze dostarczyły paliwa do refleksji podczas Kongresu, ale być może ważniejsza była ekspertyza Marty Cienkowskiej – Ministry Kultury i Dziedzictwa Narodowego, która jako pierwsza w historii osoba na tym stanowisku tak rzeczowo, merytorycznie i strategicznie nakreśliła wizję rozwoju sektora tańca, budowy i wykorzystania jego potencjału dla polityki kulturalnej i społecznej kraju oraz deklaracji woli współpracy w celu wypracowania systemowych zmian dla tańca.

„Chciałam przede wszystkim podziękować za stworzenie tych badań i stworzenie tego raportu, bo na jego podstawie jako Ministerstwo będziemy mogli podejmować decyzje w jedynym słusznym kierunku, tak naprawdę, czyli stworzenia struktury wsparcia obszaru tańca” – podkreślała podczas otwarcia IV Kongresu Tańca Pani Minister Cienkowska – „Jestem osobą, która podejmuje decyzje tylko i wyłącznie na podstawie badań i analiz” – dodała, rysując najistotniejsze jej zdaniem obszary wymagające przemyślanego działania MKiDN, takie jak: finansowanie, wzmocnienie instytucjonalne obszaru tańca, inwestycje infrastrukturalne, stabilność finansowania sektora, a także dostępność i decentralizację działań i oferty tanecznej. „Ten raport naprawdę dużo nam daje, ale jednocześnie pokazuje, jak wiele jest do zrobienia i mam nadzieję, że skrzydła Wam jeszcze nie opadły i że jednak pozwolicie nam na to, żeby otworzyć nowy rozdział. Gdy widzę wyzwanie, to staram się znaleźć na nie rozwiązanie i mam nadzieję, że tu też będę mogła znaleźć takie rozwiązania, które w sposób kompleksowy Wam pomogą” – podsumowała swoją wypowiedź Minister Cienkowska. Jej deklaracje spotkały się z pozytywnym odbiorem środowiska – po raz pierwszy MKiDN w tak kompleksowy i merytoryczny sposób dostrzegło potencjał i realne potrzeby tańca w Polsce, dając nadzieję na wprowadzenia trwałych i przemyślanych rozwiązań dla dyscypliny.

Kongres umożliwił nie tylko wymianę doświadczeń, ale również wypracowanie rekomendacji dla sektora instytucjonalnego. Wskazano w nich m.in. potrzebę stworzenia spójnej polityki wsparcia edukacji tanecznej, profesjonalnego rynku tańca, działań na rzecz popularyzacji tańca wśród społeczeństwa oraz inicjatyw, które mogą wzmocnić jego potencjał biznesowy i sponsoringowy.

Przyjęto z zainteresowaniem i uznaniem pomysł wykorzystania doświadczeń innych programów strategicznych, takich jak Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, do utworzenia Narodowego Programu Rozwoju Tańca. Inicjatorem tej koncepcji był Robert Piaskowski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury, a przedstawiciele środowisk tanecznych obecni na Kongresie przyjęli ją popar-

ciem. Koncepcja programu, który łączyłby działania wspierające rozwój edukacji tanecznej, profesjonalnego rynku tańca oraz jego potencjał społeczny i biznesowy, została uznana za pomysł realny, niezbędny i niezwykle inspirujący.

Z ciekawością przyjęte zostały również merytoryczne założenia Instytutu Adama Mickiewicza, przedstawiane zarówno przez dyrektora IAM – dr Olę Wysocką, jak i podczas panelu poświęconego międzynarodowej obecności polskiego tańca. Wyraźnie widać, że taniec staje się – po wielu latach intensywnej pracy środowisk związanych z rozwojem tej dyscypliny – silny, widoczny i ważny także dla sektora instytucjonalnego. To ważna zmiana i duży krok w kierunku budowania stabilności sektora, choć racjonalnie zauważano, że jest to dopiero początek niezbędnych działań.

Dyrektor Centrum Edukacji Artystycznej – dr Zdzisław Bujanowski podczas debaty otwierającej Kongres opowiedział o działalności Centrum Edukacji Artystycznej jako jednostki nadzoru pedagogicznego nad szkołami baletowymi, podzielił się refleksją na temat Raportu o stanie tańca w Polsce 2025 i przekazał informacje na temat edukacji w ogólnokształcących szkołach baletowych.

W panelach na temat edukacji tanecznej podkreślono znaczenie profesjonalnej edukacji baletowej oraz jej wysoki poziom. Zwrócono uwagę na misję Centrum Edukacji Artystycznej, którą jest dbanie i wspieranie rozwoju działań artystycznych uczniów i ciągle podnoszenie jakości kształcenia nauczycieli szkół baletowych. Podkreślono otwartość dyrektorów ogólnokształcących szkół baletowych na zmieniający się rynek i dbałość o systematyczne zapewnianie uczniom najlepszych warunków edukacji.

Wyniki Kongresu pokazują wyraźnie, że strategiczne wsparcie sektora tanecznego może przynieść wymierne korzyści artystyczne, społeczne i ekonomiczne, czyniąc taniec istotnym elementem polityki kulturalnej, edukacyjnej i gospodarczej kraju. Zgromadzone dane i rekomendacje stanowią solidną podstawę do dalszych działań, które mogą uczynić Polskę krajem, w którym taniec będzie nie tylko szeroko dostępny dla społeczeństwa, ale będzie również dynamicznie rozwijającym się sektorem o realnym potencjale biznesowym i społecznym.

W debatach powracały trzy kluczowe potrzeby: **stabilność, dostępność i podmiotowość** osób współtworzących ekosystem tańca w Polsce. Środowisko akcentowało konieczność systemowych zmian: od uznania tańca za pełnoprawną dziedzinę sztuki, przez poprawę warunków pracy taneczerzy i choreografów, po rozwój kompetencji pedagogicznych, producenckich i menedżerskich. Mocno wybrzmiała też potrzeba równoległego wspierania profesjonalistów i amatorów, tak aby budować ciągłość i żywą wspólnotę praktyk.

Jednym z najczęściej powtarzanych postulatów była **konieczność inwestycji infrastrukturalnych**. Brak sal, scen i centrów choreograficznych utrudnia rozwój tanecznego ekosystemu w całym kraju. Dlatego środowisko wskazało na konieczność długofalowego, ogólnokrajowego programu infrastrukturalnego – spojrzenia 20–25 lat wprzód, tak by zapewnić bezpieczne i godne warunki do pracy, edukacji i prezentacji. Równolegle postulowano o przebudowę systemu grantowego tak, aby – myśląc ekologicznie o eksploatacji dostępnych zasobów – wspierał nie tylko produkcję, lecz także **eksploatację i dystrybucję istniejących spektakli**, rozwój kompetencji oraz trwałość inicjatyw. Podkreślano potrzebę realnych kalendarzy, uwzględniających specyfikę pracy w obecnej sytuacji tańca, czyli bez własnych dedykowanych tej dyscyplinie sztuki przestrzeni, uproszczonych procedur i wsparcia dla twórców pracujących w modelu niezależnym (tzw. *freelance*).

Silnie wybrzmiały kwestie **dostępności i inkluzywności** – tworzenia przestrzeni dla każdego ciała, każdej biografii i każdego poziomu sprawności. Uczestnicy panelu poświęconego dostępności

i społecznej odpowiedzialności tańca mówili o konieczności lepszej edukacji instruktorów, likwidacji barier infrastrukturalnych i budowania bezpiecznych środowisk doświadczania tańca.

W obszarze edukacji akcentowano znaczenie różnorodnych formatów kształcenia, troskę o dobrostan uczestników oraz potrzebę lepszego przygotowania młodych tancerzy do realiów pracy zawodowej, nie tylko etatowej, ale także niezależnej i projektowej. Pojawiał się też postulat powołania zespołów juniorskich i programów pomostowych, które umożliwiłyby płynne przejście między edukacją a praktyką zawodową.

Ważnym wątkiem debat kongresowych była **międzynarodowa obecność polskiego tańca** – konieczność wzmacniania sieci kontaktów, ułatwienia mobilności oraz stworzenia bardziej przejrzystych i inkluzywnych narzędzi wspierających współpracę zagraniczną. Zwracano uwagę na potrzebę systemowej opieki nad promocją i informacją na temat polskiej sceny tanecznej na arenie międzynarodowej.

Wśród rekomendacji środowisko podkreślało przede wszystkim potrzebę stworzenia **wieloletniej strategii rozwoju tańca**, obejmującej ogólnopolski program infrastrukturalny, stabilne finansowanie instytucji i organizacji, a także systemowe wsparcie dla twórców pracujących projektowo. Wskazywano na konieczność **wydzielenia odrębnej linii budżetowej dla tańca**, uspołnienienia programów grantowych i wprowadzenia dłuższych cykli finansowania i/lub przemysłowanie kalendarzy programów grantowych w taki sposób, aby były kompatybilne z kalendarzami roku artystycznego. Rekomendacje obejmowały również **utworzenie krajowego choreograficznego, będącego centrum wiedzy i praktyki**, koordynującego działania badawcze, edukacyjne i międzynarodowe, a także **rozwój narzędzi wspierających mobilność, prezentację polskiego tańca za granicą oraz budowę nowoczesnego systemu informacji o sektorze**.

Z entuzjazmem przyjęto propozycję wykorzystania doświadczeń sprawdzonych programów strategicznych – zwłaszcza Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa – jako modelu dla stworzenia **Narodowego Programu Rozwoju Tańca**. Pomysł został odebrany przez uczestników Kongresu jako realny, pragmatyczny i jednocześnie inspirujący kierunek działania. Podkreślano, że taki program mógłby stać się przełomowym narzędziem: stabilizującym finansowanie, porządkującym priorytety, integrującym działania edukacyjne, infrastrukturalne i promocyjne oraz umożliwiającym systemowe podejście do rozwoju tańca na wszystkich poziomach.

IV Kongres Tańca pokazał dojrzałość środowiska, które działa w duchu współodpowiedzialności, dialogu, a także profesjonalizuje się i buduje swoje postulaty opierając je na danych. Wyłoniona podczas obrad wizja jest jasna: taniec w Polsce potrzebuje stabilnych fundamentów, większej widoczności i mądrego, długofalowego planowania. To początek kolejnego etapu – budowania sektora opartego na współpracy, wiedzy i wzajemnym wsparciu. Pierwszym punktem zmiany powinno być utworzenie miejsc tańca, tak aby przynajmniej w każdym województwie osoby zainteresowane tańcem mogły mieć dostęp do prezentacji tanecznych na wysokim poziomie artystycznym. To jednocześnie pozwoli na budowanie większej stabilności finansowej i organizacyjnej polskiego tańca oraz umożliwi budowanie publiczności i bardziej zrównoważone podejście do produkcji tanecznych. Stworzenie ram finansowych, które nie wykluczają tańca na tle innych sztuk jest równie istotne, a w dalszej perspektywie utworzenie strategicznego planu rozwoju tańca w skali ogólnopolskiej może być przełomem w rozwoju sektora.

Organizator

Finansowanie

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Partner strategiczny

U-jazdowski

Minister
Edukacji

Partnerzy

Partnerzy regionalni

Patroni medialni

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

The Symphony of The Whispering Walls
h.art company, chor. Erion Kruja
fot. Jan Gierach